

Francesc Camps vol ampliar l'espai geoestratègic en què es mou el País Valencià. L'amplitud de mires del president s'havia limitat, fins ara, a establir una relació exclusiva, per bé que intensíssima, amb Múrcia [vegeu EL TEMPS núm. 1.245]. Per ell, no hi havia vida més enllà del cap de Cope... ni al nord del riu Sénia. Al seu imaginari, Múrcia és gairebé una província valenciana més, i s'hi ha dedicat en cos i ànima durant els cinc anys que acumula com a cap del Consell. Tot i les seues profundes arrels cristianes, no ha dubtat a afirmar que amb el seu homòleg murcià, Ramón Luis Valcárcel, conforma una "parella de fet". Certament, superen el mig centenar de trobades oficials conjuntes. Més de deu cada any.

En tot aquest temps, no n'ha fet cap amb Catalunya. No s'ha volgut fotografiar en solitari amb Pasqual Maragall ni amb José Montilla. Manava l'estratègia política, fins al punt que portaveus del seu gabinet –com ara Esteban González Pons o l'actual, Vicente Rambla– han arribat a comparar l'actitud del govern català amb la de l'Alemanya nazi respecte als seus veïns, o directament han tallat les emissions de TV3. Una tàctica frontista que mirava de seduir –i i ha reeixit– els pocs milers d'electors que encara se senten atrets pel discurs secessionista, però que ahora ha comportat un aïllament important.

Tanmateix, l'economia és tossuda, i els empresaris, contumàços. Al març del 2005, quan s'acostava el segon aniversari de govern de Camps, València va acollir una cimera bilateral dels presidents de les patronals catalana i valenciana i dels màxims responsables de les cambres de comerç de Barcelona i València. Les exportacions d'ambdós territoris arriben al 40% de l'estat espanyol, i generen el 30% del PIB estatal. Un pol econòmic amb necessitats comunes que pateix la concepció radial de l'estat i la incomunicació dels responsables polítics.

Aquella reunió, de fet, havia estat precedida per la tasca d'acostament que des del 2000 –en temps d'Eduardo Zaplana a la Generalitat Valenciana– ha dut a terme l'Institut d'Economia i Empresa Ignasi Villalonga. Allà on no arribava la política, hi arribava l'economia, i cada vegada amb més intensitat... Fins que aquest 18 de maig, a *La Vanguardia*, el president Camps demanava obertament



'Eppur si muove'

GENERALITAT VALENCIANA

Vicepresident i conseller d'Economia València, Gerardo Camps, amb el cap del Consell, Francesc Camps, al Museu de les Ciències de València.

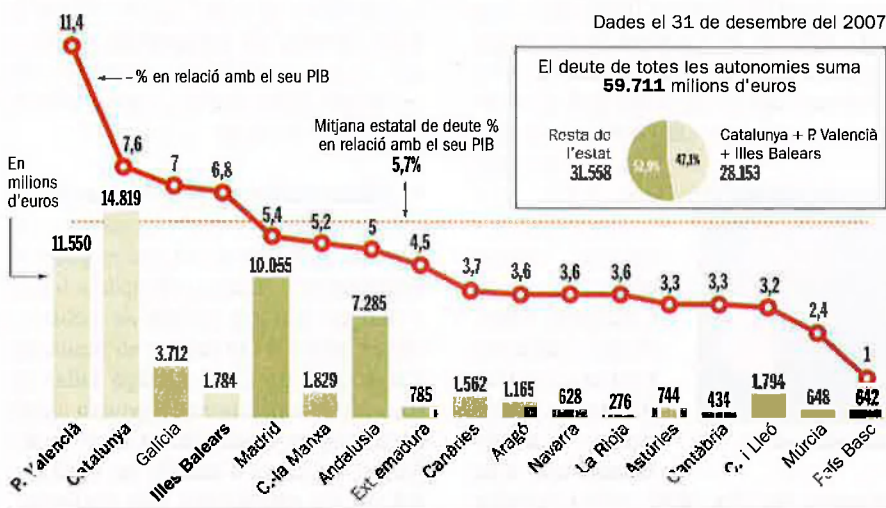
Van deixar-ho clar Foucault, amb el seu pèndol, i Galileu, davant la Santa Inquisició: la Terra roda i la raó sempre s'hi imposa. Al País Valencià, Francesc Camps també ha acabat persuadit que cal establir sinergies amb Catalunya. L'empresariat autòcton –i un deute que espantalli ha fet veure que la relació de monocultiu amb Múrcia és errònia. Ara vol quedar amb Montilla.

un diàleg estret amb l'executiu català. Ho feia el 2008, 1.794 dies després d'accedir al càrrec. El desglaç de les relacions catalano-valencianes té, en aquest sentit, un enorme valor. Camps ho ha anunciat de manera concloent, com si fóra un estadista parlant de política internacional: anhela una "col·laboració llarga i profunda", perquè assegura tenir "moltes coses a proposar, a Catalunya, i crec que podem fer moltes coses junts". Com ara què? Doncs, per exemple, en infraestructures comunes: "L'autopista de la Mediterrània és dels anys setanta, i cap govern posterior no ha pres cap decisió per millorar-la." Tenint en compte que "l'eix mediterrani espanyol és una de les àrees amb més potencialitat de creixement", Camps també aspira a "un AVE València-Barcelona i un nou corredor mediterrani d'ample europeu cap al nord". Pel que respecta al nou model de finançament, el cap del Consell assegura que "Catalunya i València han de deixar clar a tothom que la seua demanda és justa". En definitiva, Camps sentència que estaria "encantat" de trobar-se amb Montilla: "Hem de parlar d'un munt de coses", diu planerament.

Al rerefons no sols hi ha les pressions del món empresarial. El nou tarannà que Mariano Rajoy vol imprimir al PP facilita aquest viratge. També, la certesa que el moviment popularment conegut per *blaverisme* es troba bastant desactivat: el PP valencià ha arribat al 54% de vot, una xifra inimaginable sense la fagocitació de l'espai regionalista.

Però, per damunt de tot, hi ha la caòtica situació financera de la Generalitat. L'autonomia valenciana és la primera quant a deute en relació amb el PIB, i de llarg [vegeu gràfic de dalt]: el 20% del deute de les autonomies és valencià. El síndic de comptes no s'està d'alertar de la situació propera a la "fallida tècnica" que presenten els números de l'administració pública valenciana [vegeu pàg. 39], uns números rojos que superen els 15.000 milions i que no inclouen deutes com ara el de les universitats, a les quals hom els deu 891 milions [vegeu pàg. 62-64]. El Consell es troba obligat a desviar deute a les seues empreses públiques per tal que no comptabilitze al pressupost general, i és l'única comunitat que té blocat el pla d'inversions que proposa cada autonomia i que abona l'estat, per culpa de l'endeutament tan elevat.

Rànquing de les autonomies segons el deute



Font: Banc d'Espanya

Atesa aquesta situació, Camps fa un any que repeteix el lema de la Generalitat de Catalunya de temps enrere –"Som sis milions"–, per bé que amb un milió menys, a fi d'alertar l'estat de l'increment demogràfic i de demanar un finançament millor. També li exigeix amb urgència 500 milions, com a avançament. Aquest sembla, al capdavant, el principal motiu de l' enamorament amb Montilla, i més encara atenent que l'Estatut valencià no inclou cap injecció de diners extra ni, encara menys, proposa cap negociació bilateral amb l'estat, en aquest terreny. Ni la famosa *clàusula Camps* no té cap virtualitat. Ni en parla.

El nou rumb de la Generalitat Valenciana, per tant, es mou per un interès crematístic, més que no integral. Ras i curt, Camps ja ha deixat clar que "cadascú ha d'organitzar la seua identitat pròpia, sense ingerències".

Tot seguit abordem alguna de les claus que amaga el tomb emprès per Camps, amb l'opinió de diversos especialistes.

1. L'empresariat com a motor.

Aquests darrers anys, les reunions entre empresaris de banda i banda del Sènia s'han reproduït com bolets, i el president Camps ha acabat assumint als seus discursos la importància de bastir ponts entre l'arc mediterrani. No és tema principal a la seua agenda, però si més no ja hi figura. El cap del gabinet valencià observa preocupat el mapa d'inversions en infraestructures que preveu la UE fins el 2025, ja que margina el seu territori en benefici de l'eix Algesires-Madrid-

Saragossa-Barcelona. Aquest pla es revisa cada poc temps, però s'han perdut molts anys pel camí.

El crit d'alarma de les organitzacions empresarials ha estat determinant, en el canvi d'actitud d'un Camps absolutament preocupat per culpar l'executiu estatal de la lentitud de les obres de l'alta velocitat amb Madrid, una connexió que s'inaugurarà el 2010, i de la qual el govern de José María Aznar només executà l'1% del trajecte.

El president de la patronal valenciana, la CEV, és José Vicente González, que apunta que "les relacions econòmiques



José V. González

entre Catalunya i la Comunitat Valenciana sempre han estat intenses. No podia ser de cap més manera, entre dues comunitats limítrofes que compartim moltíssimes coses, entre les quals un perfil econòmic i empresarial similar. Tenim molts interessos comuns que podem coordinar: ferrocarril mediterrani, finançament, aigua, etc.". En aquest sentit, González reclama "un bon ambient social, polític i empresarial, basat en la col·laboració entre iguals".

2. Primer de tot, l'economia.

Fa l'efecte que les urgències de Camps per a parlar amb Catalunya tenen a veure, sobretot, amb les necessitats econòmiques de la seua administració. Joan Romero,

catedràtic de geografia humana de la Universitat de València (UV), opina que “el model de finançament de l'estat autònom descansa sobre asimetries injustificables des de qualsevol punt de vista, però encara més des del més impor-



Joan Romero

tant: els recursos disponibles per a oferir idèntics serveis. Aquest dèficit situa la Comunitat Valenciana, Catalunya, Madrid i les illes Balears als últims llocs, i és un fenomen que s'ha agreujat des del 1999, amb l'augment espectacular dels nous moviments migratoris”. Per això, Romero considera “molt raonables les demandes catalanes i valencianes: són justes i difícilment discutibles. Confie que s'impose el sentit comú i que aquesta nova fase negociadora sobre el finançament es concloga amb un nou model en què s'evidencie una aproximació entre comunitats a partir del principi del finançament *per capita*”. Romero para atenció, també, “en un tema no menor que ha de tractar-se amb immediatesa: la revisió del model de finançament dels governs locals, que ara com ara és del tot insostenible”.

3. Endeutats fins al coll. És tan càrrega, la situació financera de la Generalitat Valenciana? Clemente Hernández, professor d'anàlisi econòmica aplicada a la Universitat d'Alacant, assevera que “és prou dolenta, com ho demostra el fet que el Banc d'Espanya li posa traves per endeutar-se més, ja que està per damunt del límit permès a les autonomies



Clemente Hernández

i cada vegada té més problemes per a afrontar els compromisos de despesa i de pagament a proveïdors. Un problema que no sols afecta la Generalitat, sinó també el conjunt d'organismes autònoms i les empreses públiques”. Siga com siga, Hernández troba que “allò que millor explica l'apropament de Camps a Catalunya és el canvi del model de finançament, atès que tots

dos governs tenen el mateix interès a augmentar el pes de la població en la nova fórmula de repartiment, i diuen que és a causa d'això, que tenen tants problemes de tresoreria..., encara que en siguem uns altres, els motius”.

4. Bilateralitat o multilateralitat.

L'Estatut català recull una negociació bilateral amb l'estat, pel que respecta al finançament. L'Estatut valencià es limita a desitjar que els criteris de població siguem atesos. N'hi ha que no descarten que el gest de Camps vulga tallar de soca-rel les esperances del govern català de conversar bilateralment amb Pedro Solbes, en canvi d'establir un front comú de les autonomies més maltractades amb l'actual model.



Vicent Soler

Vicent Soler és catedràtic d'economia aplicada a la UV, i pensa que “les relacions bilaterals que cerquen en el finançament totes les comunitats, i no sols Catalunya, és compatible –particularment en el cas català, valencià i balear, que estan en minoria– amb l'establiment de complicitats que enfortesquen la posició pròpia. No sols és compatible, sinó també desitjable”.

Malgrat tot, Soler preveu que “la bilateralitat s'haurà de tancar normalment en un gran acord multilateral al si del Consell de Política Fiscal i Financera. És ací on es referendarà, o no, la capacitat i l'habilitat dels negociadors”.

5. Les infraestructures, un repte.

No sols hi ha finançament a la taula, però. El País Valencià i Catalunya comparteixen preocupacions en el camp de les infraestructures. Gregorio Martín, catedràtic de telemàtica de la UV i estudis d'aquests aspectes, recorda que “un dia, ja van reunir-se els respectius consellers de la matèria, José Ramón García Antón i Joaquim Nadal, però no van acordar res; per això la connexió entre Castelló i Vandellòs està com està, esperant modernitzar-se per dur el doble de passatgers”. “El gran problema –diu Martín– és que impulsar una xarxa moderna de mercaderies en aquesta zona implica entrar en clara competència amb

Abertis i la seua AP-7, tan atapeïda de camions.” Així mateix, aquest catedràtic anhela sinergies comunes pel que fa als ports, “ja que, mentre Barcelona i Tarragona es preparen per a col·laborar, València i Sagunt cada dia estan en pitjors condicions per a competir-hi”.

A més, Martín és pessimista sobre la relació catalano-valenciana, “perquè l'autèntica preocupació de Catalunya és



Gregorio Martín

l'eixida pels Pirineus i la connexió amb Madrid a través de Saragossa”. “En realitat –conclou–, de l'arc mediterrani encara se'n parla en abstracte, no hi ha cap estudi que hi aprofundesca.

Crec que, en el nou front comú que vol encetar Camps, les infraestructures no ocuparan un lloc capital. M'agradaria anar errat, perquè aquest corredor aportaria molta entitat, però fins ara només he vist que el defense la vice-presidenta [María Teresa Fernández de la Vega], a la qual caldria demanar-li, igualment, que concrete més les intencions.”

6. Adéu a l'eix de la prosperitat.

Com a alternativa a l'euroregió Pirineus-Mediterrània que preconitzava Maragall, Camps va idear amb Esperanza Aguirre i Jaume Matas un eix que van batejar, amb pompositat, com el de la prosperitat. Sense el PP a les Illes i amb una Aguirre més preocupada a prendre la cadira a Rajoy, Camps es llança ara a reclamar diàleg amb Montilla.

Josep Vicent Boira, professor de geografia de la UV i autor del llibre *València-Barcelona, retorn al futur*



Josep Vicent Boira

(3i4), saluda el nou temps que sembla obrir-se: “És el desglaç de la vella política de blocs, al triomf d'una *realpolitik* impulsada per la crisi econòmica i

el fre de la construcció: finançament, infraestructures cap al cor d'Europa, indústria i logística tornen a ser els objectius, i les preocupacions catalano-valencianes són compartides. A més, en contra del

Al llindar de la fallida tècnica

INFORME DEL SINDIC DE COMPTES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

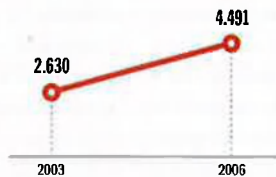
Dades referides a l'exercici del 2006. En milions d'euros.

Pagaments ajornats	15.694
Deute empreses públiques	4.491
Adjudicacions diverses	1.000*
Deute universitats	891**
Modernització Fira València	146
TOTAL	22.222

* Quatre adjudicacions sense especificar.
** Dada del 2008, segons la Conselleria d'Educació.

DEUTE DE LES EMPRESSES PÚBLIQUES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

En milions d'euros.



La Generalitat desvia a les seues empreses públiques pagaments que no pot assumir el pressupost general i que no comptabilitzen al deute general.

SOBRECOSTOS ABONATS PER LA GENERALITAT VALENCIANA EN ALGUNS DELS SEUS PROJECTES

En milions d'euros.

Ciutat de les Arts i les Ciències	1.177
CIEGSA (col·legis i instituts)	300
Ciutat de la Llum	242
Terra Mítica	186
Ciutat de la Justícia	96
TOTAL	1.597

Font: Sindicatura de Comptes

tacticisme que alguns s'entesten a veure com l'única raó de l'acostament, caldria recordar que, des d'una perspectiva històrica, és una passa més dins d'un seguit de relacions entre catalans i valencians que, si més no, des de l'Exposició Regional Valenciana del 1909, han perdurat per sobre de règims polítics, situacions difícils i entrebancs de tota mena. Moviment de fons, doncs, i reacció davant una situació de crisi. Benvinguts siguen els nous contactes. Tots hauríem de donar suport a aquests moviments”.

7. El PP post-9M. Hauria estat possible aquest tomb sense el nou rumb que vol Rajoy per al PP? Manuel Martínez Sospedra, catedràtic de dret constitucional de la Universitat Cardenal Herre-



M. Martínez Sospedra

ra - CEU, opina que “el clima que semblen voler instal·lar Rajoy i el seu equip facilita el pacte amb els veïns del pis de dalt. Fa un any, això era difícil d'imaginar. En tot cas, de precedents, n'hi ha, i només cal veure el pacte entre Zaplana, Pujol i Aznar, per tirar endavant l'Acadèmia Valenciana de la Llengua”. Ni la presència del republicà Josep-Lluís Carod-Rovira a la vice-presidència catalana no és cap entrebanc: “Ja ho va dir Fraga: ‘La política hace extranos companeros de cama’”.

8. Secessionisme fagocitat. El politòleg Joan Hernández valora que “es pot arribar a acords perquè està desactivat qui podria oposar-s'hi. Avui



Joan Hernández

ningü no gosaria dir que un acord amb el president de la Generalitat de Catalunya, del PSC i poc catalanista, és una cessió a l'enemic del nord. Al president Camps, aparèixer en una foto amb Montilla no li ocasiona cap problema. Ara bé, és clar que un blaverisme fort complicaria les coses, com també si al capdavant del govern català hi haguera CiU o ERC. El comportament polític, i en definitiva la política, depèn dels actors i, canviant-los, canvia la situació”. “A més -afegeix Joan Hernández-, aquesta posició fa mal als socialistes valencians, que, a causa de la seua ambigüïtat, ara només poden callar, mentre Camps es presenta com un polític solvent.”

9. L'aigua com a nexa d'unió. La conducció d'aigua de l'Ebre a Barcelona ha estat rebuda amb efusivitat per Camps, que alhora demana “el mateix tracte amb la Comunitat Valenciana, Múrcia i Almeria”. Rere el gest cap a Montilla pot haver-hi una estratègia per a clamar novament pel transvasament? Graciela Ferrer, ambientalista i secretària de Xúquer Viú, s'afanya a criticar



Graciela Ferrer

que “no hi ha elements objectius que justifiquen el transvasament a Barcelona”, i tot seguit remarca que “les aventures d'aquesta mena, a Catalunya,

es paguen cares”. Per últim, alerta de les intencions de Camps en aquest sentit: “El PP valencià, com el murcià i el d'Almeria, han ressuscitat la demagògia transvasista, i qualsevol nova oportunitat de sensacionalisme hídric serà aprofitada pel govern valencià”.

10. Ni llengua ni cultura. Els ponts que vol bastir Camps amb Catalunya no inclouen qüestions de caire cultural o lingüístic. De fet, fa pocs dies, a l'homenatge a Jaume I



Pau Viciano

que va tenir lloc a Poblet, l'únic president dels antics territoris de la corona d'Aragó que no va assistir-hi va ser el valencià. Per al doctor en història Pau Viciano, el pas que

acaba de fer Camps “simplement reconeix unes necessitats que imposa la pura realitat, com ara els aspectes econòmics i les infraestructures. Ara bé, també és una realitat l'existència d'un espai cultural i de comunicació, tan precari com es vulga però real i, al País Valencià, impulsat des de la societat civil; i això farà que per defugir aquests temes s'hagen d'esmerçar moltes energies a continuar alimentant l'anticatalanisme. Aquesta ideologia insana entrebancarà una entesa que reclamen molts valencians, i no sols els nacionalistes. El PP valencià, doncs, es trobarà en una contradicció que a la llarga no podrà dissimular-se”.

Si més no, però, la vida ja no s'acaba a Múrcia. La Terra roda.

Víctor Maceda